ס: הוציאו לו פרק חמישי יומא

תנא רבי נחמיה בדברי האומר שירים מעכבי. משמע דוקא משום דמעכבי הא מי לא מעכבי לא מייחיב עלייהו במתו ותימה דמשמע בזבחים פרק בית שמאי (דף נט.) דרבי נחמיה בשירים החיצונים איירי והתם מייתי בריתא דמים הנשפכים לאמה אין חיינין עליהן בחוץ ואין מחשבה פוסלת בהן ואין טעון כיסוי ופריך ליפלוג וליתני בדידה אפילו בדמים בשירים בשלם מתנות שבחטאת דאין טעון כיסוי ואין מחשבה פוסלת בהן ואין חיינין עליהן בחוץ ומשני הא מני רבי נחמיה היא דאמר שירי הדם שהקרינן בחוץ חייב ולא מתנות שבחטאת לא מעכבי ושירים מעכבי ועוד דמשמע בריש פרק בית שמאי (שם נח.) ולעיל בפ"ק (דף טו.) דלא מצינו דמים שחייץ למטה וחייץ למעלה במד מקום שיהו מעכבין ולפי זה הרי מצינו לרבי נחמיה ועוד הקשה רבינו יעקב מאוליינ"ש דבפרק בית שמאי (גז"ש) משמע דבחיצונים איירי ובפרק השוחט והמעלה (שם דף קיח.) אמרינן והשתא דאמר רב אחא בר אהבה מחלוקת בשירים הפנימים אבל בשירים החיצונים דברי הכל אין מעכבין כי קאמר ר' נחמיה בשירים הפנימים ועוד דבסוף פרק השוחט והמעלה (שם דף קיג.) גבי חטאת שקיבל דמה בשני כוסות דמוקי לה כרבי נחמיה וקאמר משל למה הדבר דומה וכו' ומוקי לה בשעיר נשיא אלמא רבי נחמיה בחיצונים איירי דומיא דשעיר נשיא מיהו הא לא קשיא דאע"ג דהמשל הוי בשעיר נשיא איכא בפנימיים איירי מכל מקום שאר הקושיות מיקשי לן ואין לתרץ דסוגיא דרבי פרק בית שמאי (שם דף נח.) דלא כרבי יוחנן כיון דבפרק השוחט והמעלה (שם קיח.) במסקנא מיפוקמא מילתא דרבי יוחנן בתר דאמר רב אחא בר אהבה בו' ומיתרץ רבינו חיים כהן ז"ל דה"ק רבי יוחנן אגא רבי נחמיה כדברי האומר שירים הפנימיים מעכבין ואילו בחוץ אע"ג דלא מעכבין דגמרינן מאיברים ופדרים דאי פרכת מה לאיברים ופדרים שכן מעכבין מאיברים ופדרים יוכיחו ולא נהיגא לריצ"א דהיכי קאמר שירים הפנימים יוכיחו שהן סוף עבודה הכא אותם בהשוחט והמעלה למאן דאמר פנימים מעכבי על כן פירש ריצ"א דלמסקנא דמסקינן דשירים החיצונים לרבי נחמיה לא מעכבי ה"פ אגא רבי נחמיה כדברי האומר שירים הפנימים מעכבין ומיון דמעכבין מסתבר לעשות חיצונים כמו תחילת עבודה כל הפחות ולדמות לאיברים ופדרים כיון דרחמנא אחשביהו כולי האי לפנימיים דמעכבי יש לנו לעשות חיצונים כתחילת עבודה כיון דלא הוי במקום המתנות אלא ע"ג חיצונים היסוד הוי להו תחלת עבודה אחרת ואין סוף עבודה לאשורה ואע"ג דלא מעכבי חייב להיות אחרים ופדרים דלא מעכבי וחיינין עליהם מאשר דלא צריך דפירכא דר' עקיבא לא הוא פירכא אלא אינגא דנפשיה דקסבר שירים הפנימיים אינן מעכבין והא דפריך ליה מעיקרא נמי רבי עקיבא והלא שירי הדם מצוה הן אלינא דנפשיה קאמר פי' אפילו בפנימיים ורבי נחמיה אינו אומר ולדבריו דרבי עקיבא קאמר כדמפרש התם ולא לגמרי לדבריו דאפי' לדברי עצמו צריך לאיר מאיברים ופדרים אלא בהא הוא לדבריו דמשמע דמודי ליה במאי דקרי ליה שירי מצוה ואיהו לא אלא ס"ל דפנימיים מעכבין ומיונייהו יליף חיצונים לחייב בחוץ בדפרי' והשתא אתי שפיר דקתני שירי הדם קתמא בתמני' ובברייתא דחייב דמשמע דבכולהו מחייב ר' נחמיה ומאותו טעם שפירש' דתחילת עבודה חשיב לחייב בחוץ וגמרינן להו מאיברים לפי שאינן במקום תחילת המתנות אלא על גב היסוד מההוא טעמא הוה ס"ד מעיקרא דמעכבין חיצונים דאם לא כן מאיזה טעם הוה סבור לומר דמעכבי מקצתי דאייתי מילתא דרב אחא והוה ס"ד דאפילו חיצונים מעכבי והא ליכא קרא אלא בפנימיים וכלה מכפר אם כלה כפר אלא ע"כ מטעמא דפרישית ור"ת פירש בע"א דקאי טובא לפי' לכן לא כתבתיו ובזבחים פרק בית שמאי (נז"ש) מפורש בתוספות: [6]**וכפר את** מקדש הקודש זה **[7]פני ולפנים**. פרש"י אלטומאה דלפני ולפנים ואין נהיגא דהא אמתנות דלפני ולפנים והיכול מייתי לה לומר דכל מתנות דלפני ולפנים חדא חשיבי לה נשפך הדם קודם שנגמר כל מתנות לפני ולפנים מכיא פר אחר ומתחיל בחטאה אלא י"ל לענין נשפך הדם קאמר זה לפני ולפנים דכולהו כחדא מתנה חשיבי דהיכל כחדא מתנה וכן המזבח מיהו נוכל לייסב פירוש רש"י דה"ק זה לפני ולפנים דמתנות דלפני ולפנים חדא חשיבי ומכפר על טומאה שאירעה שם וכן בהיכל חדא חשיבי ומכפר על טומאה שאירעה בהיכל מזבח כמשמעו חדא חשיבי ומכפר על שגגותא בפנים ולא שהה כשיעור השתחויה ועבד עבודה ומשום דפשטיה דקרא מיירי בכפרה שמכפר על מקדש הקודש על ההכיים ועל עם הקהל כו' על כן פירש רש"י כן: **דברי**

מעכבי איכא ביניייהו. לר' עקיבא דסבר שירים לא מעכבי, ור' יהודה סבר מעכבי, דהא בהדייא קתני שאם חיסר אחת מן המתנות לא עשה כלום. דייקינן מינה דשירים מעכבי. א"ר חנינא קטורת שחפנה קודם שחיטת הפר לא עשה כלום. [כמאן]. דלא כר' יהודה דהא שחיטת הפר עבודת חוץ היא ולא מקיים ר' יהודה ואמר כי כתיבה חוקה אלא בדברים הנעשים בבגדי לבן בפנים, אבל עבודת חוץ לית בה חוקה. ופריקינן אפי' תימא ר' יהודה צורך פנים כלפנים הוא, ושחיטה צורך פנים הוא, ושחיטה פנים הוא. ואקשינן על ר' חנינא דאמר קטורת שחפנה קודם שחיטת הפר לא עשה כלום, תנן ואם עד שלא נמר מתנות שבפנים נשפך הדם כו'. ומשני האי תנא בפר קא מייתי, בקטורת לא קא מייתי.

6) לשון רבינו חננאל המגלה הכנה קמא ונראה דל"ל ר"י סבר זאת חוקה מישנה הוא כלומר וכו' אפילו נגדי לבן אחת בשנה נמי מישנה היא כלומר עבודה וכו'. 7) לפנינו שם נמצאים ליתא כלל כהך ליתא ע"פ וגירסת רבינו שם ל"ע רב.

תרומת הדשן ונגדי כשוה ולא חש להאריך יל"ג דמסקינה דכתיב ביה קדשים לא הוה אסריג לה אלא לאחר עריפה אבל אחר קבורה אסיג לה בהתאה אע"פ שבעיה קבורה בהא מת נמי טעון קבורה ואיתי אפור לי לא לפנים שם שם ושוד מלינו למימר דהסיק דרשא מקרא דכפרה דכתיב בה לערפתה דאיה אלא כיום אחי מדרשינן בסוף פ"ב דמגילה (דף כא.) וא"ת אלאי דפרישית לעיל דלא הוה אסריג אבל אחר עריפה אבל אחר קבורה והא אמרינן בריש פרק בתרא דתמיד ע"ז (דף כב:) נגי [והוה] נגנגא דיסכי ליה מיטי כאגייה] ופריך ויליקבריגיה בעוביייהו

6) ולשון הסיק הדרשה בפ"ה מי. 7) ל"ל ולאחר.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com

עין משפט נר מצוה

צב א ב מרי' פ"ה מהלי' עבודת יום"כ הלכה כ:

תורה אור השלם

1. וְכִלָּה מִכַּפֵּר אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהַקָּרֵיב אֶת הַשָּׂעִיר הֶחָי:

ויקרא טז כ

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' מד אמר מתנות דוחקין. נ"ב עפ"י דלעיל זה לכ"ע שירים לא מעכבי ולמד כך מרש"י בזבחים דף נג ע"ב:

רבינו חננאל

ר' יהודה סבר **[6]** זאת חוקה היא כלומר זו עבודה שבפנים אם שינה מעכב. דכי כתיבה חוקת עולם אהא כתיבה, אבל עבודה שבחוץ אפילו בבגדי לבן אחת בשנה נמי. כלומר עבודה שאינה כשירה אלא פעם אחת בשנה, והיא עבודה בבגדי לבן, למעוטי עבודה הנעשית בבגדי זהב שאינה אחת בשנה. ור' נחמיה חד למעוטי בגדי זהב וחד למעוטי שירי הדם שאם איחר או שינה שפיכתם על היסוד לא מעכבי. ואקשינן ומי א"ר יוחנן דר' נחמיה סבר שירי הדם לא מעכבי, והתנן בשחיטת קדשים פרק השוחט והמעלה בחוץ חייב, ר' נחמיה אומר שירי הדם שהקרינן בחוץ חייב. וא"ר יוחנן בגמרא ר' נחמיה כדברי האומר שירים מעכבי תני לה להא מתניתין. ופליגה בקשיא לר' יוחנן מדבריו על דבריו, דמוקים ליה לר' נחמיה הכא [ד]סבר שירים לא מעכבי, והתם קאמר בהדיא דר' נחמיה סבר כמאן דאמר שירים מעכבי. **[7]**ומחבינן התם למאן דאמר כר' עקיבא סבר קרבי נסכים במדבר מיתיבי שירי הדם שהקרינן בחוץ חייב דברי ר' נחמיה, א"ל ר' עקיבא והלא שירי הדם שירי מצוה הן, א"ל הקטר חלבים יוכיחו, שהן שירי מצוה, פירוש שכבר הקדימו דריקת הדם, והמקריבו בחוץ חייב. א"ל לא אם אמרת בהקטר חלבים שהן תחלת עבודה, תאמר בשירי הדם שהן סוף עבודה. כלומר, כבר נזרק מן הדם הזה בעצמו ואילו נשאירו. ואם איתא נסכים נמי תחלת עבודה נינהו. תיובתא. ואפיקנא התם כי קתני ר' נחמיה חייב בשירים הפנימים והא בשירים החיצונים ולדברי ר' עקיבא קאמר. ור' יהודה שירים אי מעכבי מעכבי ואי לא מעכבי מהך קרא נפקא, וכלה מכפר את הקודש. אם כיפר כילה ואם לא כיפר לא כילה דברי ר' עקיבא. א"ל ר' יהודה מפני מה לא נאמר אם כילה כיפר שאם חיסר אחת מכל המתנות לא עשה כלום. חד אמר משמעות דורשין איכא ביניייהו והא אומר כך פירוש זה הפסוק זה אומר כך פירושו. אבל לדברי הכל שירים לא מעכבי. (ולמאן דא') [נחד אמרן שירים

מעכבי איכא ביניייהו, לר' עקיבא דסבר שירים לא מעכבי, ור' יהודה סבר מעכבי. דהא בהדייא קתני שאם חיסר אחת מן המתנות לא עשה כלום. דייקינן מינה דשירים מעכבי. א"ר חנינא קטורת שחפנה קודם שחיטת הפר לא עשה כלום. [כמאן]. דלא כר' יהודה דהא שחיטת הפר עבודת חוץ היא ולא מקיים ר' יהודה ואמר כי כתיבה חוקה אלא בדברים הנעשים בבגדי לבן בפנים, אבל עבודת חוץ לית בה חוקה. ופריקינן אפי' תימא ר' יהודה צורך פנים כלפנים הוא, ושחיטה צורך פנים הוא, ושחיטה פנים הוא. ואקשינן על ר' חנינא דאמר קטורת שחפנה קודם שחיטת הפר לא עשה כלום. תנן ואם עד שלא נמר מתנות שבפנים נשפך הדם כו'. ומשני האי תנא בפר קא מייתי, בקטורת לא קא מייתי.

מסורת הש"ס

6) זבחים מ. גב.; **7)** [ביקנקוט אינה דכתי ר' יהודה אמר לו ר' נחמיה מפני מה וכו'], **1)** [שם נב:], **2)** [מנחות נח.], **3)** זבחים נב: קיח., **1)** [לעיל מט.], **1)** עיין רש"י לעיל דף מ. ד"ה פר, **2)** עיין לעיל דף מ. ד"ה הכל.

הגהות הב"ח

(א) יש"י ד"ה שירים כו' ואם לא כלה הכל אין הכפרה וכו':

מוסף רש"י

וכלה מכפר את הקודש. קרא ימיר הוא דלא הוה ליה למיכתב אלא והקריב את השעיר כמו (זבחים מ.). **אם** כיפר. כפרה המעכבת כשאר מקומות כגון מתנת הדמים מתן שפע ומתן ד', כילה. אם"ש אלא שפך שירים ליסוד מזבח מיתין (שם). **מפני מה** לא נאמר. נדרים המקבלת כסדר מבחוצ ונאמר אם כילה הכל אפילו שפיכת שירים כיפר כיפר (שם). **משמעות** דורשין איכא ביניייהו. תרוייהו ללמד על המתנות שמעכבות קאמרי, אלא מר משמע ליה הכי ומר משמע ליה הכי, ר' עקיבא משמע ליה מדסיפא לרישא מדרש בכפרה, דהייני מתנות אלייר השלמה ושירים לא מעכבי, ור' יהודה נמי שירים לא מעכבי אית ליה וה"ק מ"מ מדרשה הכי דשמעת לא שמעינן מינה שכל מתניתו מעכבות דאיכא למימר בכפרת מתנה אחת קאמר דאימא דאמרת המתנות, אלא דרוש הכי אם כלה הכל כמה שמצא הוא כיפר ואם לא כלה כל מה שנעבוד לא כיפר, ולמדנו שאם חיסר אחת מן המתנות לא עשה כלום אין מעכבי שאינן מחוברין בגוף זה דגני פר כהן משיח הוא דאיתרבי פר יום הכפורים לשירים, ור' יהודה אינגרך למילף שיהא מתנות מהכא משום דאמר כי מתיבא חוקה בדברים הנעשים בבגדי לבן לפני ולפנים הוא דכתיב: **שירים** מעכבי איכא ביניייהו. ור' עקיבא לא מעכבי וה"ק אם כיפר מה שאחוי בענין כלה, דכתיב חוקה לעיכבא, אבל שירים שאינם אחוי בענין לא מעכבא, ואמר ר' יהודה למימר אם כלה כל טורפי עבודותיו ותף המלמדין לו מתקום אחר כיפר ואם לא כלה לא כיפר. שאם חיסר אחת מכל המתנות כי ולפילו מתמן יקוד משמע (שם). **לא עשה ולא כלום.** שכן סדר העבודות (לעיל מט.).

תוס' ישנים

כו'. נפקיק ולד חטאת (דף יח.): קאמר תרומת הדשן ושעיר המתפלא ד' מתוכן ופרך הניחא (מ"ד [אין] נהגין מאיברין אלא למ"ד [אין] נהגין מאי איכא למימר אלא תרומת הדשן וכנגד כהוה כו' ומאן לא אמר דלא חש להאריך והא דלא חשיב הכא שאמורה לפי שאין דם קדשים אלא מעשה תון אבל שעיר המתפלא נקרב בפנים ונעבלה בעזרה אע"פ שמעשיה תון כתיב בה בפרה קדשים. ת"ר: יעבלה בעזרה כו'. פי' רש"י דעריפתה אסורה בהנאה דכתיב ובערפו שם שם מהא קבורתה ל) (ואמנם הכיא (ברש"ש) בפ"ק דבריות (דף ו.) לך תמיה ל"ל כו' אלמעבר למה לי לך דרשה מיפוק לי דכפרה כתיב בה בקדשים ומינה ילפינן במסכת ע"ז פרק אין מעמידין (דף כט:) מיסור בנאה כמת דאתיא שם שם מעבלה בעזרה ומיהו דמרייהו לריבי דמשם שמעינן קבורה אבל לא מיסור בנאה הילכך מיבי בה בפרה ואי כתיב בה בפרה לא דרשינן קבורה וא"ת למאן דאמר עבלה בעזרה אינה אסורה מחיים למה לי קרא דזרעדמו שם לומר שאסורה אחר שנעשית מנוסה מיסוק ליה דכפרה כתיב בה ולמאי אתא שם לא לאוסרה אחר עריפה ופי' ר"ת אלמאן דאיתו לית ליה הך דזרעדמו שם ואתא דאיסור לאקשיי למאן דאית ליה בפרק בתרא דבריתות (דף כב:) דעבלה בעזרה אינה אסורה אלא אחר עריפה מאי הא דקאמר דעבלה בעזרה הוא דבר שנעשית מנוסה ומוטעלן בה ובלא אין עיקר איסורה אלא לאחר עריפה אלא שמע מינה דהך טוריא ליתא למאן דלא אסר לה אחר לה מחיים ועל הא דמסיק מצאם דהוי תרומת הדשן ועבלה בעזרה שני מתיבין הכאין כאחד הוה מלי למיפרך דלמאן דלא אסר לה מחיים מאי איכא למימר אלא דהוה מלי לאוסרי דאיתי אי לא לאוסרן שם שם מעבלה בעזרה ומיהו דמרייהו לריבי דמשם שמעינן קבורה אבל לא מיסור בנאה כמת דאתיא שם שם מעבלה בעזרה ומיהו דמרייהו לריבי דמשם שמעינן קבורה אבל לא מיסור בנאה כמת